

**Е. В. Дегірменджі**

Південноукраїнський національний педагогічний університет  
ім. К. Д. Ушинського, м. Одеса

## ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНІКИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Розглянуто і систематизовано основні психолого-педагогічні техніки інтенсифікації процесу навчання іноземним мовам, ефективність яких зумовлена активізацією і позитивним впливом на когнітивну, комунікативну, афективну і мотиваційну сфери особистості.

**Ключові слова:** психолого-педагогічні техніки, інтенсифікація навчання іноземним мовам, когнітивна сфера, комунікативна сфера, афективна сфера, мотиваційна сфера.

Сучасний розвиток суспільства, рівень науково-технічного прогресу, зростаючі обсяги та темпи появи інформації висувають перед людством нові вимоги та стандарти, зокрема необхідність інтенсифікації всіх сфер діяльності людини, в тому числі і навчальної.

Проблема інтенсифікації навчання в цілому, і інтенсифікації навчання іноземним мовам зокрема, не є новою в науці, і багато вчених присвятили свої дослідження цьому питанню. Але якщо раніше процес навчання іноземним мовам намагалися інтенсифікувати переважно з позицій дидактичного та методичного підходу (З. Кольс, Е. М. Сировський, С. Ю. Ніколаєва, Ю. К. Бабанський, О. П. Окоєлов, Н. Ф. Тализіна, М. Н. Скаткін, С. І. Архангельський та ін.), то сьогодні в умовах гуманізації освіти інтенсифікацію розглядають з позицій психологічного підходу (В. В. Андрієвська, І. О. Зимня, Е. Л. Носенко, Ю. І. Пасов, Б. Я. Сліпак, Л. Г. Стрельнікова та ін.), який передбачає активізацію психічних процесів, задіяння психічних механізмів, урахування індивідуально-психологічних особливостей, особистісний розвиток тощо.

В епоху глобалізації та інтернаціоналізації активне володіння іноземною мовою є першочерговою потребою для кожного фахівця, але брак часу і недовіра до традиційних методів навчання призводить до великої популярності методів інтенсивного навчання іноземній мові. Ось чому щороку з'являється безліч нових методів та систем, які часто виявляються інтенсивними лише "зовні", а не "зсередини", тому що використовують в своєму арсеналі традиційні техніки зазубрювання, натаскування, механічного запам'ятовування. В "справжніх" інтенсивних методиках передбачено комплексний вплив на особистість того, кого навчають, і саме за рахунок цього відбувається оволодіння іноземною мовою.

Метою статті є висвітлення ефективних психолого-педагогічних технік, які дозволяють інтенсифікувати процес навчання іноземним мовам за рахунок комплексного впливу на особистість.

Для цього необхідно розглянути інтенсифікацію навчання іноземним мовам з позицій психологічного підходу і, насамперед, слід з'ясувати, вплив на які сфери особистості забезпечує інтенсивне оволодіння іноземною мовою. Аналіз доступної літератури показав, що сюди можна віднести:

1. Когнітивну сферу. Доведено, що мислення і когнітивні процеси визначають успішність діяльності взагалі. Ж. Піаже і його прихильники вважають, що засвоєння мови зумовлене когнітивним розвитком особистості. Виділяють також когнітивні стилі навчання (типові для кожної конкретної особистості індивідуально-своєрідні прийоми отримання і переробки інформації), виявлення і урахування яких забезпечує успішність оволодіння іноземною мовою. Вивченню когнітивних стилів присвячені психологічні дослідження А. Адлера, Р. Гарднера, Дж. Кляйна, Г. Олпорта, Г. Уіткіна, Б. А. Клімова, О. Т. Соколової, А. А. Студенікіна, І. А. Тихомирової, М. А. Холодної та ін.

2. Комунікативну сферу. Першочерговим принципом інтенсивного навчання іноземним мовам є принцип комунікативності, який передбачає створення на заняттях ситуацій реальної комунікативної діяльності. Адже мова, яку необхідно засвоїти, щоб користуватися нею в мовленні, міститься лише в мовленні і навчити спілкуванню можна лише через спілкування (М. І. Жинкін). Але спілкування повинно здійснюватися не на рівні формальної взаємодії, а у особистісно-орієнтованому плані, де не лише навчальний, а й комунікативний мотив посідає важливе місце.

3. Афективну сферу. Дослідження в психології і методиці (К. Роджерс, Ч. Карран, І. Ю. Шехтер та ін.) показали, що успішність оволодіння іноземною мовою визначають не лише когнітивні процеси, а й емоційна сфера особистості. В процесі навчальної діяльності по оволодінню іноземною мовою в учнів можуть розвинути стеничні емоції, які підвищують активність особистості, стимулюють пізнавальну діяльність, збільшують енергію і напруження сил людини, збуджують її до дії; і астеничні емоції, що знижують активність особистості, викликають скутість, пасивність. Позитивні емоції підвищують продуктивність когнітивних процесів, таких як мислення, запам'ятовування, категоризація, сприяють креативному підходу до вирішення різного роду проблем, виконують цілепокладальну функцію і первинні по відношенню до мотивів.

4. Мотиваційну сферу. Мотивація є пусковим механізмом будь-якої діяльності. За останні роки посилюється розуміння психологами і педагогами (О. К. Дусаविцький, В. І. Ковальов, А. К. Маркова, В. Д. Шадріков та ін.) ролі позитивної мотивації до навчання у забезпеченні успішного оволодіння знаннями та вміннями. Виявлено, що висока позитивна мотивація може грати роль компенсуючого фактора у випадку недостатньо високих здібностей. Останні дослідження показали, що в умовах традиційного навчання рівень іншомовних здібностей суттєво впливає на мотивацію оволодіння іноземною мовою. Зокрема, недостатність розвитку деяких властивостей, що складають іншомовні здібності, може знижувати мотивацію оволодіння іноземною мовою, особливо негативно впливаючи на внутрішні мотиви. Навчання інтенсивне, орієнтоване на активізацію природного

спілкування, знижує певну залежність мотивації оволодіння іноземною мовою від рівня розвитку іншомовних здібностей [1, с.12].

Отже, знаючи які сфери особистості відповідають за успішне оволодіння іноземною мовою, можна запропонувати певний набір технік і прийомів, який надасть змогу інтенсифікувати процес навчання іноземним мовам, максимально враховуючи психологічні складові цього складного процесу.

В педагогіці, психології та методиці існує безліч методів, засобів, технік і прийомів, які чинять позитивний вплив і залучають до процесу навчання когнітивну, комунікативну, афективну і мотиваційну сфери особистості. Нас, в першу чергу, цікавили техніки та прийоми, які доцільно застосовувати для інтенсифікації навчання саме іноземних мов. Проаналізувавши наукову літературу з цього питання, ми намагалися виділити універсальні психолого-педагогічні техніки, які можна використовувати на будь-якому етапі навчання і для будь-якого контингенту, але, звичайно, з урахуванням цілей навчання та вікових і індивідуально-психологічних особливостей тих, хто навчається.

**І. Ігрові техніки** є дуже ефективними в процесі навчання іноземній мові. Це пояснюється тим, що їх психолого-педагогічною основою є ігрова діяльність, яка робить великий внесок у психічний розвиток особистості. Вони активізують когнітивні та пізнавальні процеси учнів, підвищують мотивацію, створюють природні ситуації спілкування, приносять позитивні емоції. Гра має багатий навчальний та психотерапевтичний потенціал. Вона створює мисленеве напруження, без якого неможливий активний процес навчання. Гра є посильною та доступною кожному учню, навіть не дуже успішному. Компетентність у розв'язанні ігрових задач посилює мотивацію до вивчення мови. Почуття рівності, довірлива атмосфера, захоплення та зацікавленість, відчуття спроможності у вирішенні завдань дають можливість подолати сором'язливість, психологічні бар'єри в комунікації. Поступово зникає тривожність та скутість, з'являються емоції задоволення, радості, позитивний образ власного "я".

Існує декілька груп ігор, кожна з яких відповідає певній меті, має свою специфіку. Можна виділити такі 5 груп ігор: предметні (маніпуляції з речами, іграшками), творчі та сюжетно-рольові, інтелектуальні, технічні, дидактичні [4]. Ми вважаємо, що майже всі ці групи ігор можна використовувати для інтенсифікації процесу навчання іноземній мові на будь-якому етапі та для будь-якого контингенту. Виняток складають лише предметні та технічні, оскільки їх доцільно застосовувати для досягнення певної "вузької" мети.

Творчі та сюжетно-рольові ігри поділяються на рольові та симуляції (уявні ситуації). Перші вважаються нижчим, а другі — вищим рівнем цієї навчальної діяльності. В рольовій грі про кожен роль дається чітка інформація і певна рольова позиція, а в симуляції дається ситуація, яку необхідно вирішити, що нагадує досвід із власного життя. В симуляціях передається не рольове, а власне відношення до даної проблеми.

Інтелектуальні ігри носять проблемний характер, що активізує мисленеву та пізнавальну діяльність.

Дидактичні ігри — ігри з готовими правилами, які служать для розв'язання навчальних задач. Сюди відносять лінгвістичні ігри, які поділяються на індивідуальні (кросворди, анаграми), парні та групові (бінго, зіставлення аналогічних картинок та їх знаходження за допомогою питань, диктант в “малюнках” тощо).

Велике значення в психологічному механізмі гри відводиться мотивації діяльності. Ігрові методи використовують різні способи мотивації (З. Манулейко):

1. Спільне рішення ігрових задач стимулює міжособистісне спілкування і укріплює відношення між учнями (мотиви спілкування).

2. В грі учні можуть постояти за себе, свої знання, своє відношення до діяльності (моральні мотиви).

3. Кожна гра має близький результат (закінчення гри) і стимулює учня до досягнення мети (перемоги) і усвідомлення шляху досягнення мети. У грі учні спочатку рівні, а результат залежить від самого гравця, його особистісних якостей. Знеособлений процес навчання у грі набуває особистісної значущості. Ситуація успіху створює сприятливий емоційний фон для розвитку пізнавального інтересу. У грі є певна таємниця — неотримана відповідь, що активізує мисленеву діяльність учня, штовхає його на пошук відповіді (пізнавальні мотиви).

**II. Групові техніки.** В багатьох випадках групова форма навчальної діяльності створює кращу мотивацію, ніж індивідуальна. Групова форма “втягує” в активну роботу навіть пасивних, слабо мотивованих студентів, тому що вони не можуть відмовитися виконувати свою частину роботи, не піддавшись обструкції з боку товаришів. Окрім цього, підсвідомо виникає установка на змагання, бажання бути не гіршим за інших [2].

Наведемо приклади групових прийомів та технік, які доцільно застосовувати на заняттях з іноземної мови.

1. *Робота в парах.* Учні працюють в парах, виконуючи завдання. Парна робота вимагає обміну думками і дозволяє швидко виконати вправи, які в звичайних умовах є часомісткими або неможливими (обговорити подію, взагалі інформацію, вивести підсумок заняття, події тощо, взяти інтерв'ю один в одного, проанкетувати партнера). Після цього один з партнерів доповідає перед групою про результати.

2. *Робота в трійках.* По суті, це ускладнена робота в парах. Найкраще в трійках проводити обговорення, обмін думками, підведення підсумків чи навпаки, виділення несхожих думок.

Змінювані трійки. Цей метод трохи складніший: всі трійки класу отримують одне й те ж завдання, а після обговорення один член трійки йде в наступну, один в попередню і ознайомлює членів новостворених трійок з набутком своєї.

3.  $2+2=4$ . Дві пари окремо працюють над вправою протягом певного часу (2–3 хвилини), обов'язково доходять до спільного рішення, потім об'єднуються і діляться набутиим. Як і в парах, необхідним є консенсус. Після цього можна або об'єднати четвірки у вісімки, або перейти до групового обговорення.

4. *Карусель*. Учні розсаджуються в два кола — внутрішнє і зовнішнє. Внутрішнє коло нерухоме, зовнішнє рухається. Можливі два варіанти використання методу — для дискусії (відбуваються “попарні суперечки” кожного з кожним, причому кожен учасник внутрішнього кола має власні, неповторювані докази), чи для обміну інформацією (учні із зовнішнього кола, рухаючись, збирають дані).

5. *Акваріум*. У цій техніці одна мікрогрупа працює окремо, в центрі класу, після обговорення викладає результат, а решта груп слухає, не втручаючись. Після цього групи зовнішнього кола обговорюють виступ групи і власні здобутки.

6. *Броунівський рух* передбачає рух учнів по всій аудиторії з метою збору інформації щодо запропонованої теми.

7. *Велике коло*. Учні сидять по колу і по черзі за бажанням висловлюються з приводу певного питання. Обговорення триває, поки є бажання висловитися. Вчитель може взяти слово після обговорення.

8. *Мікрофон*. Це різновид великого кола. Учні швидко по черзі висловлюються з приводу проблеми, передаючи один одному уявний “мікрофон”.

9. *Незакінчені речення*. Деяко ускладнений варіант великого кола: відповідь учня — це продовження незакінченого речення типу “I like ...”, “I don't like ...”, “My hobby is ...” тощо. Може використовуватись при вивченні будь-якої теми.

10. *Мозковий штурм*. Загальновідома техніка, суть якої полягає в тому, що всі учні по черзі висловлюють абсолютно всі, навіть алогічні думки з приводу проблеми. Висловлене не критикується і не обговорюється, помилки не виправляються до закінчення висловлювань.

11. *Метод “Прес”* використовується у випадках, коли виникають суперечливі питання і потрібно зайняти й чітко аргументувати визначену позицію з проблеми, що обговорюється, переконати інших у своїй правоті. Метод дасть можливість навчитися формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання аргументовано, в чіткій та стислій формі, впливати на думку співрозмовників.

12. *Займи позицію*. Такий вид діяльності допоможе з'ясувати, які позиції і думки можуть існувати щодо наявного спірного питання. Також надається можливість висловитися кожному, продемонструвати різні думки по темі, обґрунтувати свою позицію, знайти і висловити найбільш переконливі аргументи, порівняти їх з аргументами інших. Зачитується яке-небудь твердження та учні повинні підійти до плакату зі словом “YES” або “NO”. Бажано, щоб вони пояснили свою позицію.

13. *Дискусія* дає прекрасну нагоду виявити різні позиції з певної проблеми або з суперечливого питання. Для того щоб дискусія була відвертою, необхідно створити в класі атмосферу довіри та взаємоповаги.

**III. Інформаційно-комунікаційні** передбачають застосування комп'ютера, оскільки він дає можливість стимулювати всі види активності, дозволяє застосовувати широкий діапазон учбових задач із різноманітною за модальністю формою подання інформації, забезпечити оптимальний розподіл функцій управління учбовою діяльністю між комп'ютером і студентом, а

також оперативний зворотний зв'язок, який відіграє дуже важливу роль у вивченні іноземної мови [6].

При порівнянні комп'ютерних навчальних матеріалів і печатних навчальних посібників, аудіо- та відеокурсів, в першу чергу, слід відзначити переваги, що надаються комп'ютером: 1) індивідуалізація навчання; 2) оперування великими обсягами інформації; 3) комплексний мультисенсорний вплив на різні канали сприйняття шляхом використання тексту, звуку, анімації, відео, що забезпечує активне і глибоке запам'ятовування і відтворення інформації; 4) необмежена кількість звернень до завдань в залежності від власних потреб та інтересів, рівня самооцінки володіння іноземною мовою; миттєва організація зворотного зв'язку.

Всі інформаційно-комунікаційні технології, які застосовуються в сфері навчання, можна поділити на два типи:

1) апаратні засоби (комп'ютер, принтер, проектор, телекомунікаційний блок, пристрої для вводу текстової інформації та екранних маніпуляцій, пристрої для запису (введення) візуальної і звукової інформації, пристрої реєстрації даних, керовані комп'ютером пристрої, мережі Інтранету, аудіо-відеозасоби та ін.);

2) програмні (драйвери, джерела інформації, віртуальні конструктори, тренажери, тестові середовища, комплексні навчальні пакети, інформаційні системи управління, експертні системи).

Звичайно, що використання певної техніки чи прийому зумовлюється цілями навчання та контингентом тих, хто навчається.

На нашу думку, для інтенсифікації навчання іноземним мовам, насамперед, необхідно зосередити увагу на використанні на заняттях комп'ютерних програм і телекомунікаційних проектів.

Комп'ютерні програми (С. І. Кочетов, Т. А. Полілова) можуть використовуватися для навчання різним аспектам іноземної мови, починаючи з навчання алфавіту. З їх допомогою можна навчати читанню, правильній вимові і написанню слів, аудіюванню і говорінню, а також відпрацьовувати майже будь-який граматичний і лексичний матеріали. Існують програми, що навчають роботі з тлумачними словниками і країнознавству. Дуже ефективними є програми граматичних вправ і контрольних робіт з миттєвою перевіркою і оцінкою результатів. Є в наявності і програми, що забезпечують коригування слуховимовних навичок, оскільки вони дають можливість запису і відтворення власного голосу для порівняння зі зразками. Доступ до мережі Інтернет також дає неосяжні можливості звертання до будь-яких довідкових видань.

Що ж стосується телекомунікаційних проектів, то в залежності від мети навчання їх умовно можна поділити на:

I. Мовні телекомунікаційні проекти. Сюди відносять:

1. Навчальні проекти, спрямовані на оволодіння мовним матеріалом і на формування мовленнєвих навичок і вмінь.

2. Лінгвістичні проекти (вивчення мовних особливостей; вивчення мовних реалій (неологізмів, фразеологізмів, прислів'їв та ін.; вивчення фольклору).

3. Філологічні (вивчення етимології слів; літературні дослідження).

II. Культурологічні телекомунікаційні проекти:

1. Історичні (вивчення історії країни, міста).

2. Географічні (вивчення географії країни, міста).

3. Етнографічні (вивчення традицій і побуту народу; вивчення народної творчості; вивчення національних особливостей культури різних народів).

4. Політико-економічні (ознайомлення з державним устроєм країн; ознайомлення з громадськими організаціями; присвячені законодавству держави, фінансовій та грошовій системам; присвячені проблемам мистецтва, літератури, архітектури, культури країни вивчаємої мови).

III. Ігрові:

1. Соціальні (учні виконують різні соціальні ролі).

2. Ділові (моделювання професійних ситуацій).

3. Драматизовані (вивчення літературних творів в ігрових ситуаціях, де учні виступають у ролі персонажів).

4. Уявні подорожі (навчання мовленнєвим структурам, кліше, специфічним термінам, діалогам, описам, розмірковуванням та ін.).

Таким чином, всі перераховані проекти (при тій умові, якщо вони ведуться іноземною мовою) являють для викладача інтерес, оскільки вони створюють умови для реального мовного середовища, на базі якого формується потреба спілкування іноземною мовою і, як наслідок, потреба у вивченні іноземної мови.

**IV. Регуляторно-оптимізуючі техніки**, як правило, спрямовані на регуляцію, активізацію та саморегуляцію емоцій, оптимізацію стану тих, хто навчається. Дуже добре висвітлені в працях О. Я. Чебикіна, Г. К. Лозанова, Г. О. Китайгородської та ін. До цієї групи можна віднести багато технік, але ми хочемо більш детально розглянути ті з них, застосування яких забезпечує ефективне оволодіння іноземною мовою.

1. *Релаксаційно-активізуючі* (дихальні, психомоторні вправи, аутогенне та ідеомоторне тренування, переключення уваги та ін.) дозволяють формувати, а потім розвивати і удосконалювати спрямовану фіксацію уваги, її зосередження на об'єкті вивчення. Комплексна реалізація даних технік може проходити в три етапи: підготовчий, рефлексивно-налагоджувальний та мобілізуючий [7].

2. *Музичні* спрямовані на релаксацію, створення атмосфери довіри, активізацію резервних можливостей особистості. Дослідження показали, що музика бароко — ідеальна для швидкого покращення навчання, зокрема, тому що її частота (60–70 тактів за хвилину) тотожна частоті альфа-хвиль мозку. А відомо, що в стані “альфа” і “тета” проявляються чудові здібності суперпам'яті, а також збільшення концентрації творчих здібностей. Існують спеціально розроблені підбірки музичних творів, використання яких рекомендовано на різних етапах навчання в залежності від поставлених цілей.

3. *Ритмічні* передбачають ритмостимуляцію (Г. С. Бурденюк), яка сприяє створенню сприятливих умов для довготривалого зберігання учбового матеріалу в обсязі, що перевищує звичайні норми в 2–3 рази. Рит-

мічність не означає лише повторення одного й того ж самого, а передбачає наявність певних інтервалів між фрагментами програми, що позначається на обсязі пам'яті (Р. Трашлієв). Різноспрямованість ритмів при навчанні продиктована цілями того чи іншого етапу.

4. *Інтонаційно-експресивні*. За своїм характером інтонація несе ряд емоціональних характеристик (мелодику, темп, ритм, інтенсивність мовлення, тембр голосу, а також фразові, логічні та емпатичні наголоси, паузи), проява і зміна яких може виступати засобом регуляції емоційних станів. Експресивні техніки поділяються на мімічні та жестові. Перші, відображаючи зміни в модальності різних емоцій на обличчі, виступають своєрідними активаторами етикету співпереживання. Другі можуть нести як самостійну емоціогенну інформацію за рахунок дій рук та інших рухів, так і в додаток до інших джерел інформації. Інтонаційні дії в поєднанні з експресивними загострюють емоціональний контраст при викладанні певних фрагментів навчального матеріалу, сприяють прояву і активізації цілої гами почуттів, їх співпереживанню [7]. Одним із найбільш ефективних і поширених інтонаційно-експресивних технік у навчанні іноземним мовам є прийом "інтонаційних гойдалок", детально розроблений і описаний Г. О. Китайгородською [2].

5. *Сюжетно-сміслові* (фольклор, гумор, казки, притчі, пісні, вислови, прислів'я, ідіоми) використовуються для емоціогенного насичення дидактичного матеріалу, коригування ситуативних емоцій учнів, формування соціокультурної компетенції іноземної мови [7]. Застосування цих прийомів та засобів на заняттях з іноземної мови допомагає тим, то навчаються, в невимушеній ігровій формі відпрацювати вимову окремих звуків, удосконалити ритміко-інтонаційні навички, засвоїти строй мови, сприяє автоматизації та активізації багатьох граматичних явищ, розвиває творчу ініціативу, збагачує словниковий запас, розвиває пам'ять та емоційну виразність мовлення, створює комунікативну, пізнавальну та естетичну мотивацію.

6. *Асоціативні* мають на меті створення яскравих чуттєвих образів, які сприяють ефективному запам'ятовуванню та довготривалому збереженню інформації.

Отже, зважаючи на вищезазначене, ми вважаємо, що ігрові, групові, інформаційно-комунікаційні та регуляторно-активізуючі техніки, чинячи позитивний вплив на когнітивну, комунікативну, афективну та мотиваційну сфери особистості, дозволять інтенсифікувати процес навчання іноземним мовам за умови правильного психологічного підбору та системного застосування їх на практиці.

## **Література**

1. Гринчишин О. М. Розвиток мотивації оволодіння іноземною мовою в умовах вищого військового навчального закладу : автореф дис. ...канд. психол. наук : 19.00.09 / О. М. Гринчишин — Хмельницький, 2003. — 15 с.
2. Китайгородская Г. А. Интенсивное обучение иностранным языкам : теория и практика / Г. А. Китайгородская — М. : Русский язык, 1992. — 254 с.



3. Лозанов Г. К. Суггестопедия при обучении иностранным языкам / Г. К. Лозанов // Методы интенсивного обучения иностранным языкам. — М., 1973. — Вып. 1. — С. 9–17.
4. Панфилова А. П. Игровое моделирование в деятельности педагога / А. П. Панфилова — М. : Академия, 2008. — 368 с.
5. Полилова Т. А. Внедрение компьютерных технологий в преподавание иностранных языков / Т. А. Полилова // Иностр. языки в школе. — 1997. — № 6. — С. 2–7.
6. Сорока О. М. Психологічні умови застосування комп'ютерних засобів у процесі навчання іноземних мов (на матеріалі дослідження студентів немовних факультетів) : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / О. М. Сорока — К., 2002. — 16 с.
7. Чебыкин А. Я. Теория и методика эмоциональной регуляции учебной деятельности: Научно-методическое пособие / А. Я. Чебыкин — Одесса : Астропринт, 1999. — 158 с.
8. Stern H. H. Fundamental Concepts of Language Teaching / H. H. Stern — Oxford: Oxford Univ. Press, 1996. — 582 p.

**Е. В. Дегирменджи**

Южноукраинский национальный педагогический университет  
им. К. Д. Ушинского, г. Одесса

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНИКИ ИНТЕНСИФИКАЦИИ  
ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ**

**Резюме**

Рассмотрены и систематизированы основные психолого-педагогические техники интенсификации процесса обучения иностранным языкам, эффективность которых предопределена активизацией и позитивным влиянием на когнитивную, коммуникативную, аффектную и мотивационную сферы личности.

**Ключевые слова:** психолого-педагогические техники, интенсификация обучения иностранным языкам, когнитивная сфера, коммуникативная сфера, аффектная сфера, мотивационная сфера.

**E. V. Degirmendzhi**

K. D. Ushinskiy Pivdenoukrainskiy national pedagogical university, Odesa

**PSYCHO-PEDAGOGICAL TECHNICS OF INTENSIFICATION  
OF PROCESS OF STUDYING FOREIGN LANGUAGES**

**Summary**

The article deals with the main psychological and pedagogical techniques of intensification of the process of studying foreign languages and their effectiveness is determined by activation and positive influence on cognitive, communicative, affective and motivational spheres of personality.

**Key words:** psychological and pedagogical techniques, intensification of foreign languages studying, cognitive sphere, communicative sphere, affective sphere, motivational sphere.